

Presentatie Symposium “Schuren en Scheppen. Ontregelende kunst in de kerk” 4 november 2017

Inleiding thema

Iets over het thema van vandaag. Kunst heeft een intrinsieke waarde en levert bijvoorbeeld schoonheid, ontspanning en plezier (LKCA). Als Platform Kerk & Kunst hebben we in 2 symposia gekeken naar deze intrinsieke waarde, en haar relatie met geloof en kerk. In het eerste symposium ging dat over deze waarde in het algemeen. En ook de instrumentele waarde van de geloofsverdieping en de uitleg. In het 2^e symposium werd ingegaan op de helende en meedelende waarde van kunst in de kerk. Vandaag kijken we naar een derde waarde van kunst in relatie tot geloof en kerk. De titel is hier duidelijk over. Met deze titel “Schuren en Scheppen. Ontregelende kunst in de kerk” kun je verschillende kanten op. Zo is bijvoorbeeld voor het maken van een beeld schuren nodig om tot scheppen te komen. Maar in andere zin verwijst het schuren en scheppen naar kunst die je van je stuk kan brengen, en daarmee tegelijkertijd iets bij je kan bewerkstelligen, iets nieuws in je kan scheppen.

Kunst die kan ontregelen. Wat is dat voor kunst? De musea staan er vol mee. Kunst die bijvoorbeeld tegen je waarden ingaat, die aanstootgevend is, gewelddadig, onverbloemd, grotesk, vies, oneerbiedig, tegendraads, provocatief e.d. Kunst die een thema op een ongebruikelijke manier verbeeldt. Kunst die op een ingrijpende manier een beroep doet op onze emoties en gevoelens. De kunstenaar heeft zo zijn eigen redenen voor dergelijke kunst. Het kan bijvoorbeeld zijn dat hij een vastgeroest beeld wil openbreken, of aandacht wil vragen voor een actueel thema. Ook in kerk en geloof kennen wij deze kunst. Denk bijvoorbeeld aan een crucifix, beeld van een geweldadige dood. We hebben bij dergelijke kunst ook te maken met interpretatie en beleving. Wat voor de een onthutsend is, laat de ander wellicht volkomen koud (Trouw).

Wij kijken vandaag naar de plaats die, zoals wij het in ons symposiumthema hebben genoemd, ontregelende kunst in de kerk kan hebben. Moeten, kunnen en mogen we er wat mee? Wat is het voor kunst, welke rol kan deze kunst spelen in de kerk en bij de gelovige en hoe kun je deze kunst een zinvolle plek geven in de kerk, en het kan bijdragen aan bijvoorbeeld het gemeentelven, het geloofsleven en de plaats van de kerk in de maatschappij?

Om het thema neer te zetten hebben we een mooie uitspraak gevonden van de dichter Cesar Cruz: (ppt met tekst: Art should disturb the comfortable and comfort the disturbed/ kunst zou degenen die comfortabel in het leven staan moeten beroeren en degenen die het beroerd hebben moeten troosten en bemoedigen). Opmerkelijk is dat ik op Pinterest veel uitspraken over kunst vindt die ook over geloof zouden kunnen gaan. Voor ons was direct de relatie van deze tekst met Jezus duidelijk: (Ppt: Jesus disturbs the comfortable and comforts the disturbed/ Jezus beroert hen die comfortabel in het leven staan en troost en bemoedigt hen die het beroerd hebben). De relatie kunst en geloof lijkt hier dan ook voor de hand te liggen. En vandaar is de stap naar de relatie kunst in de kerk gauw gemaakt. Deze relatie tasten we vandaag af.

Het thema zal van verschillende kanten worden belicht. In het ochtendprogramma met presentaties, in het middagprogramma met workshops, speeddates met kunstenaars en een gesprek. En gedurende de dag met de expositie. Zo hopen we elkaar te bemoedigen, op te bouwen en te inspireren. Ik wens u een fijne dag.

Grady van den Bosch